

---

การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนเชิงกลยุทธ์ กรณีศึกษา : กองทุนสวัสดิการชุมชน  
ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก  
Strategic Management for Community Welfare Fund in Prompiram Subdistrict  
District Prompiram Phitsanulok Province

นิตยา ดอกไม้\*

Nittaya Dokmai

ดร.รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์\*\*

Dr.Radklaw PamPasit

ดร.สุกิจ ขอเชือกกลาง\*\*\*

Dr.Sukitk Khorchurklang

สุทธิชัย ยิ่งสุข\*\*\*\*

Suthichaiy Yangsuk

---

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์กองทุนสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษา ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก 2. เพื่อศึกษาจุดเด่น จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม เป็นการวิจัยที่ใช้ทั้งระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเฉพาะเจาะจงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) คณะกรรมการของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิรามจังหวัดพิษณุโลกจำนวน 9 คน 2) หน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับกองทุนสวัสดิการตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 3 คน คือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพรหมพิราม, พัฒนาชุมชนตำบลพรหมพิราม, พัฒนาชุมชนชำนาญการอำเภอพรหมพิราม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และสนทนากลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ตีความจากข้อมูล จากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของผู้ให้สัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่ากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามพบว่า 1) ด้านการวางแผนได้ดำเนินงานตามอุดมการณ์ของผู้นำกองทุนสวัสดิการชุมชนและเน้นการช่วยเหลือประชาชนที่มีความยากจนและผู้ด้อยโอกาสและเพื่อส่งเสริมทักษะให้กับสมาชิกที่สนใจ เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง 2) การจัดองค์การ ได้มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการไว้ตามโครงสร้างตามการจัดองค์การการบริหารนอกจากนี้ยังมีผู้ที่จิตอาสาที่มาช่วยเหลืองานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามด้วย 3) ด้านการสั่งการมีรูปแบบการจัดสวัสดิการที่เพื่อให้เกิดความเหมาะสมของสมาชิกแต่ละประเภทอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

---

\*นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร

\*\*อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

\*\*\*อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจคณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และ  
การสื่อสารมหาวิทยาลัยนเรศวร

\*\*\*\*รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

- 4) ด้านการควบคุมไม่มีการการออกกฎระเบียบข้อบังคับที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนที่ใช้ในการเป็นข้อบังคับของกองทุนสวัสดิการชุมชนส่วนใหญ่จะใช้ความไว้น้ำใจกันของสมาชิกด้วยกันเอง เป็นหนึ่งในกลยุทธ์ของการนำหลักธรรมทางศาสนามาประยุกต์ใช้กับการดำเนินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม
- 5) ด้านการบริหารงานบุคคลมีการนำหลักศาสนาเพื่อทำให้สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนเกิดความศรัทธาในหลักคำสอนของพุทธศาสนาและเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชน

**คำสำคัญ :** การบริหารจัดการ / กองทุนสวัสดิการชุมชน / กลยุทธ์

### ABSTRACT

This research purposed to 1. study strategic management for a community welfare fund in case of Prompiram Subdistrict, Prompiram District, Phitsanulok Province, and 2. study strengths, weaknesses, opportunities and threats for management in Prompiram Subdistrict Community Welfare Fund. Quality research methodology were applied in this research. The sample group, employed by purposive sampling, was classified into 2 groups : 1) 9 Prompiram Subdistrict Community Welfare Fund's committees and 2) 3 officers from governmental and local organizations, related to Prompiram Subdistrict Community Welfare Fund, included a chief administrator of Prompiram Subdistrict Administrative Organization, a community development officer for Prompiram Subdistrict and a professional community development officer for Prompiram District. The research tools were in-depth interview, observation, and focused group. Descriptive statistics analysis was provided in data analysis and then interpreted via results and behavior of interviewees. The results of the research could be derived in 5 issues as follow : 1) Planning, operation was according to community welfare fund's leader which emphasized in supporting poor and outreach people and delivering skill achievement to active members for assuring the life security of all people. 2) Organization management, roles and functions of committees were specified as according to organization chart, and volunteers for Prompiram Subdistrict Community Welfare Fund's work was also included. 3) Commanding, many types of welfares were provided to all types of member for being fair and throughout. 4) Controlling, writing regulation was not used to regulate in Community Welfare Fund but members' confidence was used instead. One strategy was involving dharmic principle for managing Prompiram Subdistrict Community Welfare Fund. 5) Personnel management, dharmic principle was obtained by community fund's members to strengthen their faith, morale and spirit.

**Keywords :** Management / Community Welfare Fund / Strategy

## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นกองทุนที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ด้วยความสมัครใจที่ประสงค์จะดูแลซึ่งกันและกันบนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อกัน (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2556ก) แนวทางในการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเริ่มจากการ จุดประกายความคิดและทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายตลอดจนประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชน (พรณทิพย์ เพชรมาก และคนอื่นๆ, 2547) ระบบสวัสดิการชุมชนในประเทศไทยนั้นในอดีตประเทศไทยมีลักษณะเป็นชุมชนสวัสดิการ โดยมีบ้านและวัดให้มีความสำคัญในเรื่องการดูแลการจัดสวัสดิการของชุมชน ต่อมารัฐบาลได้มีบทบาทในการจัดสวัสดิการโดยมีระบบการประกันรูปแบบต่างๆ ซึ่งผู้ที่สามารถเข้าถึงก็เป็นกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลาง-รายได้สูงเท่านั้น ปี 2550 ดังนั้นรัฐบาลก็ได้สนับสนุนการขับเคลื่อนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลตามแผนยุทธศาสตร์ 5 ปีสร้างสวัสดิการสังคมไทยภายใต้หลักการมุ่งเน้นให้ประชาชนเป็นผู้ริเริ่มและเป็นเจ้าของ เพื่อยกระดับให้สวัสดิการชุมชนเป็นวาระแห่งชาติ (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2555) การขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 สวัสดิการสังคมครอบคลุมถึงระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งจะประกอบไปด้วยการจัดสวัสดิการด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงาน การมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และด้านการบริการทางสังคมทั่วไป (ชินชัย ชี้เจริญ, 2555)

ปัจจุบันกองทุนสวัสดิการชุมชนในประเทศไทยมีทั้งหมด 7,455 กองทุน (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2556ข) ที่มีทั้งการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จและที่ประสบความล้มเหลวและกองทุนสวัสดิการตำบลพรหมพิรามก็เป็นหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการเงินในชุมชนเท่านั้น แต่ยังมีกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของกลุ่มคนทุกกลุ่ม ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการพึ่งพา กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามต่อยอดความรู้ สู่การพัฒนาทักษะอาชีพที่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม กองทุนสวัสดิการตำบลพรหมพิราม เป็นกองทุนที่เกิดจากการจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ในช่วงแรกของการจัดตั้ง โดยที่ประชาชนที่ไม่มีเงินเป็นค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาล หรือผู้สูงอายุที่ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู ก็จะได้รับเงินช่วยเหลือสนับสนุนในการรักษาอาการเจ็บไข้หรืออุปการะเลี้ยงดู จนกระทั่งทางกลุ่มเริ่มจัดตั้งกองทุนวันละบาท เมื่อปี 2551 ได้วางรูปแบบการบริหารจัดการเงินกองทุนให้เป็นระบบมากขึ้น เมื่อดำเนินไปสักระยะหนึ่ง ทางกลุ่มได้มองเห็นโอกาสในการต่อยอดกองทุนฯ ด้วยการส่งเสริมด้านทักษะอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดการสร้างรายได้เสริมแล้ว ยังส่งผลให้มีจำนวนเงินในกองทุนเพิ่มมามากขึ้น แต่ที่ต้องประสบปัญหาการทุจริตเกิดขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าวนี้นจึงทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนและแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ขึ้นมาโดยคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นคณะกรรมการ รวมทั้งมีที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ มาร่วมระดมความคิดเห็น วางกฎระเบียบต่างๆ ร่วมกัน และในปีต่อมากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม จึงได้ต่อยอดไปสู่การส่งเสริมทักษะอาชีพ ด้วย จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ทำให้ปัจจุบันกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม มีสมาชิกที่เข้าร่วมกว่า 700 คน โดยมีรูปแบบสวัสดิการพื้นฐาน ได้แก่ 1) การเกิด เด็กเกิดใหม่ได้รับเงินขวัญถุง 500 บาท (สำหรับแม่ที่ต้องนอนพักที่โรงพยาบาลก็จะได้เงินพิเศษต่างหาก) 2) การป่วย กรณีนอนโรงพยาบาลคืนละ 50 บาท 3) การตาย กรณีตายได้ค่าทำศพ 40,000 บาทต่อคน 4) กรณีพิเศษ เช่น หากสมาชิกมีความประสงค์จะบริจาคโลหิต ก็ไม่ต้องจ่ายค่าเงินออมวันละบาท เป็นต้น (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2555) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์

กลุ่มกองทุนสวัสดิการตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลกชุมชน (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2555)

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์กองทุนสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษา ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษา จุดเด่น จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม

### วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยทำการศึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนเชิงกลยุทธ์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มที่ 1. คณะกรรมการของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ การสนทนากลุ่มและการสังเกต ผู้วิจัยทำการ โดยศึกษาในประเด็น ประวัติกองทุนสวัสดิการชุมชน, การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) กับข้อมูลที่ได้จากการการสนทนากลุ่มและการสังเกต

กลุ่มที่ 2. หน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับกองทุนสวัสดิการตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 3 คน ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพรหมพิราม, พัฒนาชุมชนตำบลพรหมพิราม, พัฒนาชุมชนชำนาญการอำเภอพรหมพิราม เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ โดยศึกษาในประเด็น จุดเด่น จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน, ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์กองทุนสวัสดิการชุมชน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) กับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

### สรุปผลการวิจัย

#### ตอนที่ 1 การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์กองทุนสวัสดิการชุมชน

##### ประวัติของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม

กองทุนสวัสดิการชุมชนที่เกิดจากการจัดตั้งเป็นกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ โดยที่ประชาชนมารวมตัวกันของประชาชน ซึ่งเกิดจากปัญหาที่ว่าในยามที่ เกิด แก่ เจ็บ ตายไม่มีหลักประกันมารองรับเมื่อมีนาคม 2544 มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ขาดทุนทรัพย์ในการรักษาพยาบาลหรือกรณีเสียชีวิตโดยจัดตั้งเป็นกองทุนวันละบาทสะสมทรัพย์มีสมาชิกแรกเริ่มจำนวน 134 คนมียอดเงินรวม 40,000 บาท เมื่อเริ่มมีการดำเนินงานได้ระยะหนึ่งก็ได้มีกิจกรรมเพื่อหารายเข้ากองทุนสวัสดิการชุมชนโดยจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่ง เพื่อนำไปจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องครัวมาเป็นอุปกรณ์ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนและกำไรที่ได้จากจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของทางกองทุนสวัสดิการชุมชนก็นำมาใช้ในกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการชุมชน เช่น จัดสวัสดิการให้กับสมาชิก เป็นทุนทรัพย์ในการต่อยอดกองทุนต่างๆ และเมื่อมีนาคม 2551ยกฐานะเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนจากโดยได้รับการขึ้นทะเบียนจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กระทรวงความมั่นคงของมนุษย์ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการชุมชนเรื่อยมา เมื่อมีการดำเนินงานไประยะหนึ่งกองทุนสวัสดิการชุมชนได้ประสบปัญหาการทุจริตเกิดขึ้น จึงทำ

ให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนและแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ขึ้นมา รวมทั้งมีที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ มาร่วมระดมความคิดเห็น วางกฎระเบียบต่างๆ ร่วมกัน

ดังนั้นสรุปได้ว่าจะเห็นได้ว่าการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนเกิดการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ด้วยความสมัครใจโดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งและกัน ในเรื่องที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่ เกิด เจ็บ ตาย รูปแบบของการดำเนินการจะเป็นการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์

#### ตารางที่ 1 สรุปประวัติของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม

| ปี พ.ศ.     | เหตุการณ์                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| มีนาคม 2544 | - จัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตำบลพรหมพิรามโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือนร้อนของประชาชนที่ขาดทุนทรัพย์ในการรักษาพยาบาลหรือกรณีเสียชีวิตโดยจัดตั้งเป็นกองทุนวันละบาทสะสมทรัพย์มีสมาชิกแรกเริ่มจำนวน 134 คนมียอดเงินรวม 40,000 บาท<br>- เริ่มมีดำเนินกิจกรรมหารายได้เข้ากองทุนสวัสดิการชุมชนโดยจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อนำไปจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องครัวมาเป็นอุปกรณ์ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนและกำไรที่ได้จากจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของทางกองทุนสวัสดิการชุมชนก็นำมาใช้ในกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการชุมชน |
| มีนาคม 2551 | -เปลี่ยนชื่อกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตำบลพรหมพิรามมาเป็น กองทุนสวัสดิการตำบลพรหมพิราม โดยมีวัตถุประสงค์เหมือนเดิมที่เน้นการช่วยประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| ตุลาคม 2556 | - กองทุนสวัสดิการชุมชนได้ประสบปัญหาการทุจริตเกิดขึ้น จึงทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนและแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ขึ้นมา โดยคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นคณะกรรมการ รวมทั้งมีที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ มาร่วมระดมความคิดเห็น วางกฎระเบียบต่างๆ ร่วมกัน                                                                                                                                                                                                                                                                |
| ตุลาคม 2551 | - ได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการชุมชนจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กระทรวงความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อใช้เป็นทุนนำร่องในการดำเนินกิจกรรมเป็นจำนวนเงิน 5,5000 บาท                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| ตุลาคม 2553 | - ได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการชุมชนจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กระทรวงความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อใช้เป็นทุนนำร่องในการดำเนินกิจกรรมเป็นจำนวนเงิน 5,5000 บาท                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|             | -ได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการชุมชนจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กระทรวงความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อใช้เป็นทุนในพัฒนากิจกรรมของกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นจำนวนเงิน 224,700 บาท                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

## ตารางที่ 1 สรุปประวัติของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม (ต่อ)

| ปี พ.ศ. | เหตุการณ์                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|         | -ปัจจุบันกองทุนสวัสดิการตำบลพรหมพิรามมีสมาชิกมากกว่า 700 คน มีการต่อยอดกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อให้สมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีรายได้เสริมและเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะอาชีพของผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ได้มีการตั้งกองทุนช่วยเหลือสังคม เช่น การสร้างโรงพยาบาลพรหมพิราม ขนาด 60 เตียง |

### การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม

#### 1. ด้านการวางแผน

ทางกองทุนสวัสดิการชุมชนได้ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นของชุมชนและให้ความสำคัญของภูมิปัญญาเป็นหลัก จึงได้มียึดเป็นหลักปฏิบัติตามความเคยชินโดยไม่มีการวางแผนการดำเนินงานที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน แต่ได้มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามอุดมการณ์ของผู้นำกองทุนสวัสดิการชุมชนและการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยมีวัตถุประสงค์หลักของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชน โดยมีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนว่า จะเน้นการช่วยเหลือประชาชนที่มีความยากจนและผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุและส่งเสริมเพื่อส่งเสริมทักษะให้กับสมาชิกที่สนใจ และแนวทางในการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยการสร้างหลักประกันความมั่นคงให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง และยกระดับคุณภาพชีวิตให้ประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเป้าหมายของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามการดำเนินงานที่ตั้งไว้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานดังนี้ 1) เป็นการแบ่งเบาค่าใช้จ่ายให้กับสมาชิกที่เข้ารับการรักษาพยาบาล หรือเสียชีวิต 2) สร้างทักษะอาชีพและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกมีรายได้เสริมกับผู้สนใจ 3) เพื่อเป็นการให้ประชาชนทั้งชุมชนได้เข้าถึงสิทธิบริการของกองทุนสวัสดิการทั้งชุมชน และนอกจากนี้ในเรื่องการวางแผนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางอาหารของกองทุนสวัสดิการชุมชน

#### 2. การจัดองค์กร

ได้มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการไว้อย่างชัดเจนโดยมีการจัดโครงสร้างตามการจัดองค์การบริหารองค์การซึ่งประกอบ 1) ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชน ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนสวัสดิการชุมชน 2) รองประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อเป็นผู้ช่วยเหลือทำหน้าที่แทนประธานกองทุนในระหว่างที่ประธานกองทุนไม่อยู่ 3) เภรณูญิก เพื่อทำหน้าที่คอยทำบัญชีรายรับรายจ่ายของกองทุนสวัสดิการชุมชน และนอกจากนี้ยังคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนมีทั้งหมดแล้ว 9 คนในการทำหน้าที่บริหารงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนและนอกจากนี้ ยังมีผู้ที่จิตอาสาที่มาช่วยเหลืองานของทางด้านกองทุนสวัสดิการชุมชนซึ่งผู้ที่มีจิตอาสาดังกล่าวล้วนแล้วก็เป็นสมาชิกของกองทุนสวัสดิการมาช่วยงานในด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกองทุนสวัสดิการชุมชน

#### 3. การสั่งการ

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามได้มีการให้คำแนะนำหรือดูแลสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามได้มีการมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการดูแลสมาชิกของกองทุนไว้ดังนี้

**ตารางที่ 2 การช่วยเหลือและสิทธิประโยชน์ที่สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนได้รับจากกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม**

| การให้การช่วยเหลือ                    | สิทธิประโยชน์ที่สมาชิกได้รับ                                                     |
|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| การป่วย กรณีนอนโรงพยาบาล              | คืนละ 50 บาท                                                                     |
| การตาย กรณีตายได้ค่าทำศพ              | ค่าทำศพ 3,000 บาทต่อคน                                                           |
| การเกิด เด็กเกิดใหม่ได้รับเงินขวัญถุง | คนละ 500 บาท (สำหรับแม่ที่ต้องนอนพักที่โรงพยาบาลก็จะได้เงินพิเศษต่างหาก 100 บาท) |

**\*\*หมายเหตุกรณีพิเศษ เช่น หากสมาชิกมีความประสงค์จะบริจาคโลหิต ก็ไม่ต้องจ่ายค่าเงินออมนวันละบาท**

**4. ด้านการควบคุม**

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามพบว่าทางกองทุนสวัสดิการชุมชนไม่มีการการออกกฎระเบียบข้อบังคับที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนที่ใช้ในการเป็นข้อบังคับของกองทุนสวัสดิการชุมชนส่วนใหญ่จะใช้ความไว้นื้อเชื่อใจกันของสมาชิกด้วยกันเอง มีการกระจายความรับผิดชอบตามความถนัดของแต่ละบุคคล การดำเนินกิจกรรมของทางกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยมีการรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน

**5. การบริหารงานบุคคล**

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามได้ มีแนวทางในการดูแลสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามดังนี้ ด้านจิตใจกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามได้สร้างขวัญและกำลังใจให้กับสมาชิกโดยการนำหลักศาสนาที่ทำให้สมาชิกเข้าใจง่ายๆ มาแสดงธรรมให้สมาชิกฟังพร้อมทั้งโน้มน้าวให้สมาชิกนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น หลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย 1) ทาน คือ การให้ การเสียสละ 2) ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำไม่พูดหยาบคาย 3) อัตถจริยา คือ การประพฤติในสิ่งที่ประโยชน์แก่ผู้อื่น 4) สมานตตา คือเป็นผู้มีความประพฤติเสมอดันเสมอปลายซึ่งหลักธรรมดังกล่าวทำให้สมาชิกเป็นคนที่มีจิตใจที่เข้มแข็งไม่เป็นจิตโลเล และหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 1) ฉันทะคือ มีความพอใจกับงานที่ทำอยู่ 2) วิริยะคือ มีความขยันหมั่นเพียรกับงานที่ทำอยู่ 3) จิตตะคือ มีความเอาใจใส่รับผิดชอบต่องาน 4) วิมังสาคือ มีความเข้าใจกับงานที่ทำเพื่อเป็นการขัดเกลาจิตใจสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามให้มีความละเอียดอ่อนและสามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆ ได้อย่างเข้มแข็ง ด้านสิทธิประโยชน์ที่สมาชิกได้รับจากกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามในยามเจ็บป่วย คือ ถ้าป่วยได้คืนละ 50 บาท ถ้าเสียชีวิตได้ค่าทำศพ 3,000 บาทต่อคนอย่างเท่าเทียมกันทุกคน ด้านการส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับสมาชิกได้มีการส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุหรือผู้ที่สนใจ คือ มีการผลิตไม้กวาดดอกหญ้า การทำหมวกสานจากวัสดุธรรมชาติ การสร้างโรงเพาะเห็ดเพื่อจำหน่ายและนำมาแปรรูป เป็นต้น

ตารางที่ 3 สรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

| การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม | มีการดำเนินการ | ไม่มีการดำเนินการ | ปัจจัยเกื้อหนุนการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม                                                                                                                               | ปัจจัยอุดหนุนการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม                                                  |
|--------------------------------------------------|----------------|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| การวางแผน                                        | ✓              |                   | ผู้นำกองทุนสวัสดิการชุมชนพรหมพิรามการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล                                                                                                                                  | ไม่มีแผนการดำเนินงานที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่เจน มีเพียงแต่การดำเนินงานตามอุดมการณ์ของผู้นำกองทุนสวัสดิการชุมชน |
| การจัดองค์การ                                    | ✓              |                   | กำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการไว้อย่างชัดเจน โดยมีการจัดโครงสร้างตามการจัดองค์การการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนและนอกจากนี้ได้มีสมาชิกผู้ที่มีจิตอาสาเป็นอาสาสมัครช่วยงานของกองทุนสวัสดิการ | ไม่มีการตรวจสอบการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐ                                                                   |
| การสั่งการ(การให้คำแนะนำหรือดูแล)                | ✓              |                   | จัดรูปแบบการจัดสวัสดิการที่จะพิจารณาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมของสมาชิกแต่ละประเภทอย่างเป็นธรรมทุกคน                                                                                             | ไม่มีตารางส่งเงินสัจออมทรัพย์ที่ชัดเจน                                                                         |
| การควบคุม                                        | ✓              |                   | ใช้ความไว้นือเชื่อใจกันของสมาชิกด้วยตนเอง การดำเนินกิจกรรมของทางกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นหนึ่งในกลยุทธิ์ของการนำหลักธรรมทางศาสนามาประยุกต์ใช้กับการดำเนินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม  | การไว้นือเชื่อใจกันทำให้ขาดข้อบังคับที่จะมาบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชน                                          |
| การบริหารงานบุคคล                                | ✓              |                   | นำหลักธรรมทางศาสนามาประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิกเพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจให้กับสมาชิกทำให้สมาชิกมีขวัญและกำลังใจที่เข้มแข็ง                                            | การนำหลักธรรมทางศาสนามาประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตทำให้เป็นช่องว่างให้สมาชิกบางคนทำผิดข้อบังคับได้ง่าย        |



## ตอนที่ 2 จุดเด่น จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม

### จุดเด่น

1. ผู้นำกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาผู้ด้อยโอกาสทางสังคมจึงเน้นให้การช่วยโดยการฝึกทักษะอาชีพเพื่อส่งเสริมรายได้และการสร้างภาคีเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น โรงพยาบาลพรหมพิราม สาธารณะสุขอำเภอพรหมพิราม ในการสร้างโอกาสกับผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

2. สมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนเกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกให้ดีขึ้นสมาชิกสามารถพึ่งตนเองได้และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. โครงสร้างการบริหารโดยการกระจายอำนาจความรับผิดชอบโดยแบ่งการทำงานตามความรู้ความสามารถของคณะกรรมการแต่ละคน เช่น ฝ่ายผลิตอาหาร ฝ่ายอำนวยความสะดวก ฝ่ายจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ฝ่ายการเงิน เป็นต้น

4. มีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกได้อย่างทั่วถึง เช่น เสียงตามสายของชุมชน วิทยุชุมชน เป็นต้น

5. มีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาควบคู่กับการดูแลสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม

6. เน้นการทำงานเป็นหมู่คณะ ในการออกหน่วยเคลื่อนที่ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปทางอาหารแต่ละครั้งจะมีสมาชิกที่ว่างจากงานประจำจะมาชวนกันติดตามไปกับรถหน่วยเคลื่อนที่ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปทางอาหารของทางกองทุนสวัสดิการเป็นประจำ

### จุดอ่อน

1. นโยบายในการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนขาดแบบแผนปฏิบัติที่ชัดเจน ทำให้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนนโยบายกองทุนสวัสดิการชุมชนจึงเปลี่ยนแปลงตามเปลี่ยนแปลงประธานกองทุนสวัสดิการชุมชน

2. ขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกองทุนสวัสดิการชุมชนในด้านการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ในการดำเนินการของกองทุนสวัสดิการชุมชนเนื่องจากสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามมีจำนวนสมาชิกมาก

3. กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามมีรายได้ที่จำกัด เนื่องจากนี้เงินอุดหนุนจากภาครัฐที่มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานจึงทำให้กองทุนต้องหารายได้โดยการแปรรูปผลิตทางอาหารจำหน่ายเพื่อเก็บไว้เป็นงบประมาณในการดำเนินงานต่อไป

4. ในทางปฏิบัติยังได้มีการรวมอำนาจไว้ที่ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนเพียงผู้เดียวทำให้การตัดสินใจในการดำเนินการต่างๆ ขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิก

5. เกิดการขัดแย้งกันระหว่างคณะกรรมการด้วยกันเองเนื่องจากการขัดผลประโยชน์ของกองทุนสวัสดิการชุมชน

6. มีการรวมอำนาจการสั่งการไว้ที่ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชน

7. ขาดการจัดทำระบบการจัดเก็บเอกสารที่เป็นระบบทำให้ยากต่อการสืบค้นหาข้อมูลที่สำคัญ

8. คณะกรรมการของกองทุนสวัสดิการชุมชนสวัสดิการตำบลพรหมพิรามมีจำนวนน้อยแลขาดทักษะความรู้ความสามารถในเรื่องกองทุนสวัสดิการชุมชน

9. ขาดการจัดการในเรื่องของการจัดระบบการจัดเก็บเอกสารต่างๆ ของทางกองทุนสวัสดิการชุมชน สวัสดิการตำบลพรหมพิราม

10. ขั้ระเบียบข้อบังคับของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามยังไม่มีขั้ระเบียบ ข้อบังคับไว้ เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน มาใช้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม

11. ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวนโยบายการจัดสวัสดิการชุมชนที่ถูกต้อง

12. ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องการจัดสวัสดิการชุมชน เนื่องจากบุคลากร ไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องการบริหารงานบุคคลทำให้ไม่สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

13. คณะกรรมการทุนสวัสดิการชุมชนมีจำนวนน้อยและการทำงานยังเป็นการทำงานแบบอาสาสมัคร ไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนทำให้คณะกรรมการทำงานไม่ได้เต็มที่จึงไม่มีสิ่งจูงใจในการทำงาน

### โอกาส

1. เป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชุมชนในตำบลพรหมพิรามโดยทำให้เกิดการจ้างงานภายในชุมชน ตำบลพรหมพิราม

2. เป็นสถานที่ศึกษาดูงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนอื่นๆ เพื่อที่ได้ศึกษาถึงระบบการดำเนินงานของ กองทุนสวัสดิการชุมชนและการสร้างเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายในการทำกองทุนสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืน

3. เป็นชุมชนตัวอย่างในด้านการจัดสวัสดิการชุมชนของอำเภอพรหมพิราม

4. ประชาชนที่เข้ามามาเป็นสมาชิกได้โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ ทำให้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจึงทำให้กองทุนมีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว

5. สร้างเครือข่ายและบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐเช่น โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุข ในการ ส่งเสริมการจัดสวัสดิการชุมชนกับผู้ที่เกี่ยวข้องโอกาสที่หลากหลายกลุ่ม เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ เป็นต้น ให้ได้รับการสง้อาชีพและสามารถพึ่งตนเองได้

6. เป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนต้นแบบในด้านการจัดสวัสดิการชุมชนในเรื่องการจัดสวัสดิการให้ ผู้สูงอายุและการฝึกทักษะอาชีพให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องโอกาสทางสังคม

7. เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

### อุปสรรค

1. ขาดการแลกเปลี่ยนความรู้จากภายนอกองค์กรทำให้ไม่มีการพัฒนาในการดำเนินกิจกรรมที่ หลากหลาย

2. ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในเรื่องการให้ความรู้ในการอบรมฝึกทักษะ อาชีพ จึงทำให้ผลิตภัณฑ์ของทางกองทุนสวัสดิการชุมชนไม่มีความหลากหลาย

3. หลักการบริหารตามการจัดองค์การสากลเป็นหลักการที่ซับซ้อนทำให้การนำมาประยุกต์ใช้กับ กองทุนสวัสดิการเป็นเรื่องที่ยากเนื่องจากขาดความรู้และความสามารถ

4. นโยบายภาครัฐไม่ได้มีการระบุถึงหลักเกณฑ์การให้การควบคุมดูแลในเรื่องสวัสดิการทำให้ยากแก่ การดำเนินการดูแลการจัดสวัสดิการ

### ตอนที่ 3 การจัดทำกลยุทธ์ในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม

#### ประเด็นยุทธศาสตร์

การเสริมสร้างศักยภาพกองทุนสวัสดิการชุมชนและเครือข่ายภาคีพัฒนา

การพัฒนาศักยภาพความรู้สึนโยบาย

**ตารางที่ 4** แสดงประเด็นยุทธศาสตร์ การเสริมสร้างศักยภาพกองทุนสวัสดิการชุมชนและเครือข่ายภาคีพัฒนา  
วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ : กองทุนสวัสดิการชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการตัวเองและสร้างเครือข่ายภาคีเพื่อการพัฒนา

| ตัวชี้วัด                                                                          | กลยุทธ์                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. จำนวนโครงการความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย                                         | 1. แสวงหาความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในด้านการพัฒนาและขับเคลื่อนงานสวัสดิการชุมชน                                                                                     |
| 3. องค์ความรู้ที่บุคคลกรได้รับและสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลต่อกองทุนสวัสดิการชุมชน | 3. สนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของสมาชิกในกองทุนสวัสดิการชุมชน เช่น การศึกษาดูงาน การพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการ การอบรมเกี่ยวกับระเบียบข้อเงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการชุมชน  |
| 4. การจัดทำระบบการกำกับดูแลและตรวจสอบด้วยตนเอง                                     | 4. สนับสนุนระบบการบริหารจัดการที่ดีของกองทุนสวัสดิการชุมชนสามารถตรวจสอบได้<br>5. แสวงหาความร่วมมือกับองค์กรปกครองท้องถิ่นภาคในพื้นที่ในเรื่องการบรรจงบด้านสวัสดิการชุมชนไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น |

**ตารางที่ 5** แสดงประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาศักยภาพความรู้ระดับนโยบาย วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ : กองทุนสวัสดิการชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ที่มีอยู่ภายในพื้นที่และภายนอกเขตพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

| ตัวชี้วัด                                                      | กลยุทธ์                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ผลสัมฤทธิ์ขององค์ความรู้ทั้งในระดับชุมชนและระดับความร่วมมือ | 1. เชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษาในการจัดการความรู้ชุมชนแบบมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติการ                                                                                                                                                                    |
| 2. จำนวนกองทุนสวัสดิการชุมชน                                   | 2. ขยายเครือข่ายความรู้ของกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยกัน<br>3. เสริมทักษะให้กองทุนสวัสดิการชุมชนให้สามารถจัดการองค์ความรู้ให้บูรณาและสามารถพัฒนาศักยภาพกองทุนสวัสดิการชุมชนประสบความสำเร็จ |

## อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์กองทุนสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษา ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก” เป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เกิดการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งและกันสอดคล้องกับแนวคิดของ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (2552, หน้า 4) ว่าเป็นกองทุนสวัสดิการที่ทุกคนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีความยืดหยุ่นและคล่องตัว เพื่อให้กองทุนสวัสดิการชุมชนสามารถดำเนินงานได้อย่างบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้ การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนประกอบด้วยหลักการบริหาร 5 ประเด็นได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุม และการบริหารงานบุคคล

1. ด้านการวางแผน ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นของชุมชนและให้ความสำคัญของภูมิปัญญาเป็นหลัก จึงได้มียึดเป็นหลักปฏิบัติตามความเคยชินโดยไม่มีการวางแผนการดำเนินงานที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน แต่ได้มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามอุดมการณ์ของผู้นำกองทุนสวัสดิการชุมชนและการมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยมีวัตถุประสงค์หลักของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิรามเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชน โดยมีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน 1) เป็นการแบ่งเบาค่าใช้จ่ายให้กับสมาชิกที่เข้ารับการรักษาพยาบาล หรือเสียชีวิต 2) สร้างทักษะอาชีพและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกมีรายได้เสริมกับผู้ที่สนใจ 3) เป็นการให้ประชาชนทั้งชุมชนได้เข้าถึงสิทธิบริการของกองทุนสวัสดิการทั้งชุมชนสอดคล้องกับแนวคิดของ พัทสิริ ชมภูคำ (2552, หน้า 5-6) ว่าการวางแผนเป็นการกำหนดเป้าหมายที่องค์กรต้องการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย

2. การจัดองค์การ ได้มีการจัดองค์การตามโครงสร้างหลักการบริหารเพื่อได้มีการแบ่งงานกันรับผิดชอบตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลและเพื่อลดการทำงานกันซ้ำซ้อนกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ (พรณทิพย์ เพชรมาก และคนอื่นๆ, 2547) ที่ระบุถึงการการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน ต้องมีคณะกรรมการขึ้นมาบริหารกองทุน ที่มีองค์กรประกอบจากตัวแทนที่หลากหลาย และมีการจัดโครงสร้างฝ่ายต่างๆ รับผิดชอบ ที่ชัดเจน เช่น มีประธาน เภรณญิกนอกจากนี้ยังได้มีการยังได้จัดให้สมาชิกแต่ละบุคคลทำงานตามความถนัดของแต่ละบุคคลสอดคล้องกับแนวคิดของ วินัย ไชยทอง (2547, หน้า 18) ที่ว่าการจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) ต้องเลือกบุคคลให้เหมาะสมกับตำแหน่งที่กำหนดไว้

3. การสั่งการ ได้มีการการให้คำแนะนำหรือดูแลสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรหมพิราม ได้มีโดยการมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการดูแลสมาชิกของกองทุนไว้ดังนี้ การเกิด การป่วย การตาย สอดคล้องกับแนวคิดของ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (2552, หน้า 11) และสอดคล้องกับแนวคิดของ ธงชัย สันติวงษ์ (2533, หน้า 12-13) ว่าการสั่งการเป็นการสร้างความพอใจให้กับสมาชิกในองค์กร

4. การควบคุม ได้มีการติดตามงานพร้อมทั้งได้มีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันต่อสถานการณ์ สอดคล้องกับแนวคิดกับธงชัย สันติวงษ์ (2533, หน้า 12-13) ที่ว่าการติดตามปฏิบัติงานพร้อมทั้งการแก้ไขข้อบกพร่องและหาทางแก้ไขในระหว่างปฏิบัติงานเพื่อให้งานเข้าสู่สภาวะปกติแต่อย่างไรก็ดีก็ไม่มีมีการการออกกฎระเบียบข้อบังคับที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนที่ใช้ในการเป็นข้อบังคับของกองทุนสวัสดิการชุมชนส่วนใหญ่ จะใช้ความไว้นับถือใจกันของสมาชิกด้วยกันเอง เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนสวัสดิการชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ มนัส บุญวงศ์ และคนอื่นๆ (2538, หน้า 6) การกำกับดูแลในการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

5. การบริหารงานบุคคล มีการสร้างกลยุทธ์เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยการนำหลักศาสนาเพื่อทำให้สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนเกิดความรู้สึกศรัทธาในหลักคำสอนของพุทธศาสนาพร้อมทั้งเป็นกุศโลบายอย่างหนึ่งในการสืบทอดพระพุทธศาสนาที่ยั่งยืนต่อไปสอดคล้องกับอรอนงค์ มหามิตร (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดสวัสดิการชุมชนด้วยหลักสังคหวัตถุ 4 ของชุมชนหนองลูกช้าง ตำบลบ้านขามอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิและ

### ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. กองทุนสวัสดิการชุมชนพหุพริมาควรมีการจัดระบบฐานข้อมูลสมาชิก และรายรับ - รายจ่ายเพื่อธรรมาภิบาลและสามารถตรวจสอบได้ตลอดจนการวางแผนงานและตัดสินใจเพื่อพัฒนากองทุนสวัสดิการ
2. ผู้นำกองทุนสวัสดิการชุมชนควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์ปฏิบัติงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนไว้อย่างชัดเจน
3. ควรมีการกำหนดกฎเกณฑ์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจนเพื่อใช้บังคับใช้อย่างเคร่งครัดกับสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนในประเด็นต่าง เช่น กองทุนสวัสดิการชุมชนกับการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ศึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนกับการจัดการตามแบบสมัยใหม่ เช่น ผู้นำกองทุนสวัสดิการชุมชนกับการบริหารจัดการกับความเสี่ยง เป็นต้น

### เอกสารอ้างอิง

- ชินชัย ชี้เจริญ. (2555). การขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคม ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมและกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม. [Online]. Available : [www.lopburi.m-society.go.th/document/000/news\\_4844.ppt](http://www.lopburi.m-society.go.th/document/000/news_4844.ppt). [2556, พฤษภาคม 19].
- ธงชัย สันติวงษ์. (2533). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พัชสิริ ชุมภูคำ. (2552). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : แมคกรอ-ฮิล.
- พัฒนาองค์กรชุมชน, สถาบัน. (2556ก). ประวัติกองทุนสวัสดิการชุมชน. [Online]. Available : <http://www.codi.or.th/welfare/index.> [2555, ตุลาคม 18].
- \_\_\_\_\_. (2556ข). ข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชน. [Online]. Available : [http://app.codi.or.th/codi\\_welfareV2\\_2/pages/login.aspx](http://app.codi.or.th/codi_welfareV2_2/pages/login.aspx). [2556, พฤษภาคม 29].
- \_\_\_\_\_. (2555). กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพหุพริมาปลูกศรัทธาชาวบ้านด้วยหัวใจเพิ่มทักษะอาชีพให้ชุมชนพึ่งตนเอง. [Online]. Available : <http://www.codi.or.th/index.php/news/documentary-communities-news/42-2009-09-22-05-47-57/1999-2012-06-07-04-25-16>. [2555, กันยายน 15].
- พัฒนาองค์กรชุมชน (องค์กรมหาชน), สถาบัน. (2552). คู่มือการดำเนินงาน โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แอปป้า พรินติ้ง กรุ๊ป.
- พรรณทิพย์ เพชรมาก และคนอื่นๆ. (2547). ถอดบทเรียนและสังเคราะห์องค์ความรู้สวัสดิการชุมชนท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ. [Online]. Available : <http://learning-center.info/kblog/work1/files/401.pdf>. [2555, ตุลาคม 18].

มนัส บุญวงศ์ และคนอื่นๆ. (2538). หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ : วังอักษร.

วินัย ไชยทอง. (2547). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ 1991.

อรอนงค์ มหามิตร. (2554.) การจัดสวัสดิการชุมชนด้วยหลักสังคหวัตถุ 4 ของชุมชนหนองลูกช้าง  
ตำบลบ้านขามอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต  
มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.